

MAŁOPOLSKI
KONKURS HISTORYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

ETAP SZKOLNY

GODZINA ROZPOCZĘCIA: 9.00

CZAS PRACY: **90 minut**

WYPEŁNIA UCZEŃ (DRUKOWANYMI LITERAMI)

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....
IMIĘ I NAZWISKO UCZNIĄ

.....
KLASA

.....
NAZWA SZKOŁY I MIEJSCOWOŚĆ

Instrukcja dla ucznia

1. Na pierwszej stronie arkusza i na karcie odpowiedzi w wyznaczonych miejscach wpisz swoje dane.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych 13 **stronach** jest wydrukowanych 25 **zadań**.
3. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać maksymalnie **41 punktów**.
4. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
5. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania i wykonuj je zgodnie z poleceniami.
7. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Nie używaj korektora ani jakichkolwiek zmazywalnych przyborów piśmienniczych. Zadanie, w którym ich użyjesz nie będzie oceniane.
9. W arkuszu znajdują się **zadania jednokrotnego wyboru oraz zadania wielokrotnego wyboru**. Odpowiedzi przenieś na kartę odpowiedzi, zamalowując odpowiednie litery.
10. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl znakiem "x" i zaznacz inną odpowiedź.
11. **Oceniane będą wyłącznie rozwiązania zaznaczone na karcie odpowiedzi.**
12. Na 10 minut przed upływem czasu przeznaczanego na rozwiązywanie zadań zostaniesz poinformowany o zbliżającym się czasie zakończenia konkursu.
13. Podczas konkursu nie możesz korzystać z urządzeń mobilnych.
14. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 90 minut.

Powodzenia!

1. Przeczytaj fragment egipskiej Księgi Umarłych i zakreśl właściwe odpowiedzi. (1 p).

„Nie stałem się przyczyną nędzy biedaków, nie robiłem tego, co jest wstrętne bogom. Nie oczerniałem sługi wobec przełożonego, nie stałem się przyczyną głodu, nie stałem się przyczyną płaczu, nie zabijałem sam ani nie kazałem zabijać, nie zadawałem cierpienia nikomu. Nie pomniejszałem ofiar w świątyniach, nie umniejszałem chlebów bożych, nie zbierałem placzków duszom zmarłych. (...) Jestem czysty, jestem czysty, jestem czysty, jestem czysty (...).”

Księga Umarłych:

- a) zawierała tekst, jaki wygłosić miał umarły przed sądem Ozyrysa
- b) miała usprawiedliwić zmarłego przed sądem Ozyrysa
- c) zawierała spis zmarłych Egipcjan
- d) była dokumentem wręczanym urzędnikowi egipskiemu
- e) była tekstem, który wkładano zmarłemu do grobowca

2. Dokończ zdanie, zakreślając odpowiednią odpowiedź. Świątynię jerozolimską zniszczyli w 586 r. p.n.e. (1 p):

- a) Persowie
- b) Żydzi
- c) Babilończycy
- d) Asyryjczycy
- e) Grecy

3. Zakreśl odpowiedzi, poprawnie określające prawa obywatelki starożytnych Aten. (1 p)

- a) mogła głosować podczas zgromadzenia
- b) kiedy przychodzili goście mogła brać udział w uczcie
- c) mogła oglądać przedstawienia teatralne
- d) brała udział w obrzędach religijnych
- e) decydowała o tym, które dziecko wychować, a które porzucić

4. Określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (5 p, po jednym za podpunkt)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
4,1	Ostracyzm był głosowaniem nad wygnaniem obywatela Aten		
4,2	Głosowanie sądu skorupkowego było ważne, gdy głosowało co najmniej 6 tysięcy obywateli		
4,3	Wygnaný opuszczał miasto dożywotnio		
4,4	Majątek wygnanego przechodził na zawsze na własność państwa		
4,5	Nie rozpowszechniano kłamstw o obywatelach, żeby nie wyganiać niewinnych		

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

5. Zakreśl odpowiedzi opisujące dyscyplinę olimpijską zwaną pankrationem. (1 p)

- a) należała do lekkiej atletyki
- b) należała do ciężkiej atletyki
- c) była połączeniem boksu i zapasów
- d) zakazane było gryzienie przeciwnika i wydlubywanie oczu
- e) absolutnie wszystkie chwytły były dozwolone

6. Obejrzyj uważnie reprodukcję rzeźby i określ, czy przedstawia dyscyplinę olimpijską, zakreślając odpowiedzi. (1 p)

- a) rzeźba przedstawia dyscyplinę olimpijską w starożytności
- b) rzeźba nie przedstawia starożytnej dyscypliny olimpijskiej, tylko współczesną
- c) w starożytności sport ten był tylko rozrywką

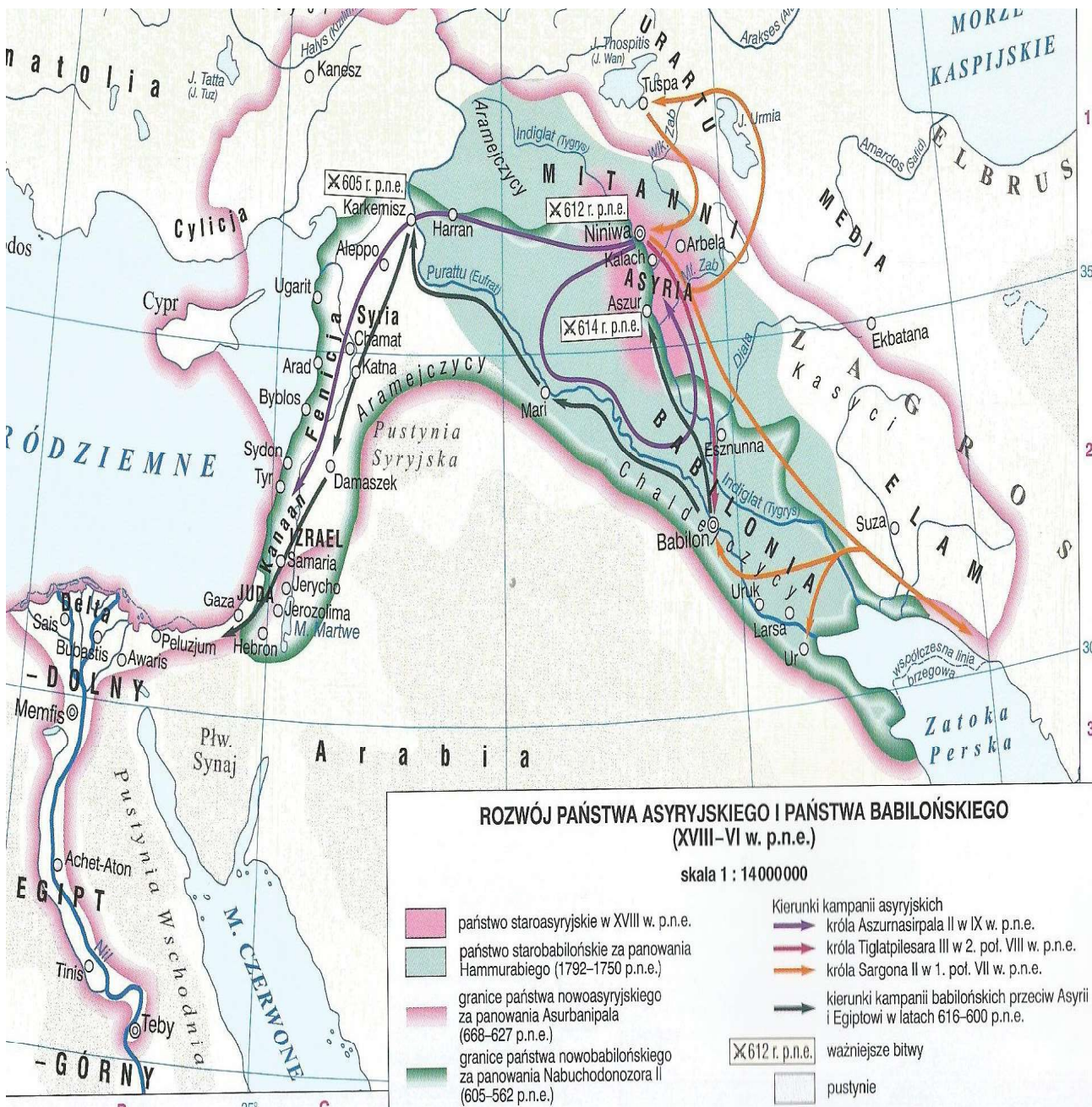
7. Zakreśl odpowiedzi, opisujące władze republiki rzymskiej. (1 p)

- a) król
- b) senat
- c) geruzja
- d) urzędnicy państwowi (magistratura)
- e) zgromadzenia ludowe (komicja)

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

8. Obejrzyj uważnie mapę i zakreśl właściwe odpowiedzi. (1 p)

(Źródło: „Atlas historyczny. Od starożytności do współczesności. Liceum ogólnokształcące i technikum. Zakres podstawowy i rozszerzony”, Wyd.

Nowa Era, Warszawa 2019, s.8).

- państwo staroasyryjskie w XVIII w. p.n.e. było większe od państwa starobabilońskiego
- państwo asyryjskie w VII w. p.n.e. było większe od państwa babilońskiego w VI w. p.n.e.
- Egipt należał do państwa nowoasyryjskiego
- Egipt należał do państwa nowobabilońskiego
- Hammurabi był królem babilońskim

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

9. Obejrzyj uważnie miniaturę z XIV w., przedstawiającą chrzest Chlodwiga oraz skorzystaj z wiedzy pozaźródłowej. Zakreśl właściwe odpowiedzi. (1 p)

- a) autor miniatury był świadkiem wydarzenia
- b) autor miniatury nie był świadkiem wydarzenia
- c) w ceremonii biorą udział galijscy duchowni
- d) w ceremonii biorą udział wyłącznie Frankowie

10. Obejrzyj uważnie miniaturę z XIII wieku, skorzystaj z wiedzy pozaźródłowej i określ, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (5 p, po jednym za podpunkt)

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
10,1	Scena przedstawia bitwę, świadczy o tym uzbrojenie		
10,2	Scena przedstawia turniej, świadczą o tym zgromadzone damy		
10,3	Pokonanego bardziej opłacało się wziąć do niewoli niż zabić		
10,4	Nagrodą w turnieju była wyłącznie sława		
10,5	Turniejem nazywano zawody połączone z rycerskim ćwiczeniem		

11. Zakreśl odpowiedzi, opisujące sytuację Rzeczypospolitej po śmierci Zygmunta II Augusta. (1 p)

- a) następstwo tronu przypadło najstarszemu synowi Zygmunta II Augusta
- b) wybuchła krwawa wojna domowa
- c) w kraju nastąpiło bezkrólewie
- d) w województwach zawiązano konfederacje, które zajęły się utrzymaniem porządku
- e) konfederacje, czyli związki zbrojne zajęły się sądzeniem przestępców

12. Opisz konfederację warszawską, zakreślając poprawne odpowiedzi. (1 p)

- a) ustalono pokój religijny pomiędzy wyznaniem,
- b) zgodzono się, że Polska i Litwa wspólnie wybiorą króla
- c) zgodzono się, że nowy król ma przestrzegać praw i przywilejów
- d) akt podpisała tylko szlachta
- e) akt podpisała szlachta, część magnatów i biskup krakowski

13. Pojęcie wolnej elekcji zakładało (zakreśl właściwe odpowiedzi). (1 p)

- a) powolne wykonanie elekcji
- b) wolność zgłaszania szlachetnie urodzonych jako kandydatów na króla
- c) możliwość przyjazdu w celu głosowania każdego szlachcica z dowolnego kraju
- d) możliwość przyjazdu każdego polskiego lub litewskiego szlachcica z prawem udziału w głosowaniu

14. Podkreśl taką odpowiedź, która podaje właściwą kolejność panowania władców elekcyjnych (po lewej najwcześniej wybrany). (1 p)

- a) Anna Jagiellonka ze Stefanem Batorym, Zygmunt III Waza, Henryk Walezy, Jan Kazimierz Waza, Jan III Sobieski
- b) Henryk Walezy, Anna Jagiellonka ze Stefanem Batorym, Zygmunt III Waza, Jan Kazimierz Waza, Jan III Sobieski
- c) Anna Jagiellonka ze Stefanem Batorym, Jan III Sobieski, Zygmunt III Waza, Henryk Walezy, Jan Kazimierz Waza,
- d) Henryk Walezy, Anna Jagiellonka ze Stefanem Batorym, Zygmunt III Waza, Jan III Sobieski, Jan Kazimierz Waza,
- e) Henryk Walezy, Anna Jagiellonka ze Stefanem Batorym, Jan Kazimierz Waza, Zygmunt III Waza, Jan III Sobieski

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

15. Zakreśl odpowiedzi fałszywe. (1 p)

- a) Jan Zamoyski wspierał Stefana Batorego
- b) pomocnikiem Stefana Batorego w reformach wojskowych był Jan Zamoyski
- c) Jan Zamoyski nie dbał o swój majątek
- d) Jan Zamoyski był ambitny, ale nie miał wykształcenia

16. Zidentyfikuj władców na portretach, zakreślając właściwą odpowiedź. (1p)

- a) Zygmunt II August i Stefan Batory
- b) Stefan Batory i Zygmunt III Waza
- c) Zygmunt III Waza i Władysław IV Waza
- d) Henryk Walezy i Stefan Batory
- e) Henryk Walezy i Zygmunt III Waza

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

17. Obejrzyj mapę, przedstawiającą wojny Rzeczypospolitej z Moskwą w II połowie XVI w. Zakreśl właściwe odpowiedzi. (1 p)

- a) w wyniku wojen Stefana Batorego Rzeczpospolita posiadała Inflanty bez Estonii
- b) część wojen Stefana Batorego toczyła się na terytorium przeciwnika
- c) Kurlandia była lennem Rzeczypospolitej
- d) w wyniku wojen Stefana Batorego Rzeczpospolita straciła Inflanty

18. Przeczytaj uważnie tekst źródłowy, a następnie zakreśl poprawne odpowiedzi (1 p).

„Żołnierz wasz nie znał miary w obelgach i zbytkach: zabrawszy wszystko, co tylko dom zawierał, złota, srebra, drogich zapasów mękami wymuszał. Niestety! Patrzeli mężowie na gwałty (...) żon, matki na bezwstyd córek nieszczęsnych! (...) Jątrzyliście serca nasze najobrażliwszą pogardą, nigdy rodak nasz nie był przez was nazywany inaczej jak psem Moskalem, złodziejem (...). Od świątyni nawet Boskich nie umieliście rąk waszych powściągnąć. W popiół obrócona stolica, skarby nasze, długo przez carów zbierane, rozszarpane są przez was, państwo całe ogniem i mieczem okropnie zniszczone.”

- a) tekst to wypowiedź strony polsko-litewskiej, skierowany do strony moskiewskiej
- b) tekst jest skierowany do strony polsko-litewskiej ze strony moskiewskiej
- c) dotyczy zachowania wojsk Rzeczypospolitej
- d) dotyczy wojny w latach 1609-1618
- e) świadczy o zajęciu Moskwy przez wojska Rzeczypospolitej

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

19. Obejrzyj uważnie obraz z XIX w., przedstawiający bitwę z XVII w., przeanalizuj go oraz skorzystaj z wiedzy pozaźródłowej. Zakreśl właściwe odpowiedzi. (1 p)

- a) obraz przedstawia przegraną bitwę pod Cecorą
- b) obraz przedstawia wygraną bitwę pod Chocimiem
- c) Rzeczpospolita walczyła w tej bitwie z Turkami
- d) Rzeczpospolita walczyła w tej bitwie ze Szwedami
- e) po stronie Rzeczypospolitej dowodził Jan Sobieski

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

20. Opisz wojny polsko-tureckie w XVII w., zakreślając właściwe odpowiedzi. (1 p)

- a) wojny toczyły się za granicą, na terenie Mołdawii, a nawet Austrii
- b) wojny toczyły się na terenie Rzeczypospolitej na Podolu
- c) wojny toczyły się na terenie Rzeczypospolitej w Inflantach
- d) wojny toczyły się na terenie Rzeczypospolitej w Wielkopolsce
- e) strona Rzeczypospolitej zawsze wygrywała

21. Dopasuj obraz przedstawiający ks. Augustyna Kordeckiego z odpowiednim opisem historycznym, zaznaczając właściwe odpowiedzi. (1 p)

- a) postać wiąże się z oblężeniem Jasnej Góry
- b) postać wiąże się ze zwrotnym punktem w wojnie ze Szwedami
- c) postać wiąże się ze zwrotnym punktem w wojnie z Kozakami
- d) postać wiąże się ze zwrotnym punktem w wojnie z Moskwą
- e) obrona Jasnej Góry była sukcesem

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

22. Przedstaw kryzys Rzeczypospolitej w XVII w., zaznaczając, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (5 p, po jednym za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FAŁSZ
22,1	Liczba ludności spadła z 11 milionów do 6-7 milionów		
22,2	Nastąpiła dewaluacja pieniądza		
22,3	Nastąpił wzrost potęgi Rzeczypospolitej		
22,4	Nastąpił wzrost potęgi magnatów		
22,5	W sejmie utrwaliła się zasada jednomyślności		

23. Przeanalizuj mapę i podkreśl właściwe odpowiedzi. (1 p)

- a) mapa przedstawia I rozbiór Rzeczypospolitej
- b) mapa przedstawia III rozbiór Rzeczypospolitej
- c) mapa przedstawia wojnę w obronie konstytucji 3 maja
- d) mapa przedstawia insurekcję kościuszkowską
- e) mapa przedstawia wojny napoleońskie na ziemiach polskich

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!

24. Zidentyfikuj postacie na portretach i ich rolę historyczną, zakreślając właściwe odpowiedzi. (1 p)

- a) na portretach znajdują się Aleksander Wielopolski i Romuald Traugutt
- b) na portretach znajdują się car Aleksander II i Romuald Traugutt
- c) obie postacie związane są z powstaniem listopadowym
- d) obie postacie związane są z powstaniem styczniowym
- e) postacie różniły się postawami wobec walki Polaków o niepodległość
- f) postacie współpracowały w walce Polaków o niepodległość

25. Przedstaw udział Polaków w II wojnie światowej i decyzje dotyczące polskiej granicy wschodniej, zaznaczając, które z poniższych zdań jest prawdziwe, a które fałszywe. Wstaw znak X w odpowiedniej rubryce. (5 p, po jednym za rubrykę)

	ZDANIE	PRAWDA	FALSZ
25,1	Polacy wzięli znaczący udział w bitwie o Anglię w 1940 r.		
25,2	Polskie okręty brały udział w bitwie o Atlantyk		
25,3	Polskie bombowce zbombardowały bazę Pearl Harbour		
25,4	II Korpus Polski zdobył Monte Cassino		
25,5	Na konferencji w Teheranie Stalin uzyskał uznanie posiadania zdobytych w 1939 r. w sojuszu z Niemcami ziem polskich		

Przenieś rozwiązania zadań na Kartę Odpowiedzi!